

Īsziņas

Meklēs sirdsmāsiņas 22 Latvijas slimnīcās

No 12.septembra līdz 12.decembrim visā Latvijā norisinās akcija "Meklējām sirdsmāsiņu". Šajā laikā ikviens var nobalsot par savu sirdsmāsiņu 22 Latvijas slimnīcu nodaļās, kur izvietoti informatīvie plakāti, pieteikuma anketas un balsošanas kastītes. No Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības akcijai pieteiktas Bērnu slimību nodaļas medmāsa Lilita Tutīņa un Ginekoloģijas un dzemdību nodaļas medmāsa Rīta Milakne. Nobalsot par savu sirdsmāsiņu var arī, aizpildot anketu portālā www.diena.lv/sirdsmasina.

Noskaidros spēcīgāko balvenieti

Svētdien, 15.septembrī, ikviens Latvijas iedzīvotājs aicināts piedalīties 2. Vislatvijas spēka dienā, kurā būs iespēja pārbaudīt savus spēkus visvienkāršākajā un demokrātiskākajā tautas sporta disciplīnā - pievelkoties pie stieņa. Ņemot vērā lielo Latvijas iedzīvotāju atsaucību aizvadītajā gadā, šogad Vislatvijas Spēka dienas ietvaros sacensības norisināsies 60 spēka punktos visā Latvijā, kas ir par 10 punktiem vairāk nekā pirms gada. Balvos pārbaudīt savus spēkus ikviens interesents aicināts Balvu Valsts ģimnāzijas sporta laukumā no plkst. 9.00 līdz 14.00.

Agronomi dosies braucienā

Latvijas Agronomu biedrības Balvu nodaļa organizē tradicionālo braucieni "Preti zelta rudenim". Maršrutā iekļauti interesanti apskates objekti. Plānots pabūt mākslinieku Brektes dzimtas mājā Lizumā, klausīties ērģeļu mūziku Velēnā, uzzināt aveņu audzēšanas knifus Variņu pagastā, bet par veselības tēmu runāt pie Raunas Staburaga. Brauciena dienā visi skatīs vēstures lieciniekus - pili, pieminekli, skaistas atpūtas vietas. Braukt gribētājus aicina pieteikties pa tālruni 26462425, vietu skaits ierobežots. Labai pašsajūtai līdzīgi ņemt kafiju un sviestmaizes. Izbraukšana 21. septembrī pulksten 8 no Balvu Kultūras un atpūtas centra stāvlaukuma. Piebiedroties agronomu saimei var aicināt arī citus braukt gribētājus.

Foto - A.Socka

Sagaida ar dziesmām. Pirmsskolas izglītības iestādes "Pīlādžitis" pedagogi un bērni pašvaldības pārstāvjus un remontdarbu veicējus sagaidīja ar pašu sacerētiem dzejoļiem un skanīgām dziesmām. "...nebaidos es rudens lietu, nebaidos es ziemas sala, zeme taču nevar nosalt, zeme visu paciest var..." dziedāja bērni kopā ar bērnu vadītāju un skolotājām.

Atklāj renovēto ēku

12.septembrī Balvu pirmsskolas izglītības iestādē "Pīlādžitis" virvoja svētku sajūta – bērni un pieaugušie priecājās par bērnu vadītāja ēku, kurā beigušies remontdarbi.

Svinīgo ēkas atklāšanas lentu pārgriezta Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Normunds Dimitrijevs un būvfirmas "RCI Gulbene" valdes loceklis Sandis Brekte.

Lielākie darbi, kas izdarīti remontdarbu laikā par projekta līdzekļiem, ir ēkas siltināšana no pamatiem, jumta nomaiņa, iekšējās ventilācijas uzstādīšana grupās, visu ārdurvju nomaiņa. Papildus par pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem sakārtota notekūdeņu sistēma, norobežoti ēku ugunsdzēsības laukumi (uzstādītas margas) un uzstādīts zibensnovēdējs.

Bērnu vadītāja Marija Voika teica paldies Balvu novada domei, būvfirmai, "Pīlādžiša" kolektīvam un ikvienam, kurš palīdzēja, atbalstīja un gādāja, lai darbi izdotos. Bērnu vadītājs atvērts 1979.gada 28.augustā. "Atkal ir rudens, un šī iestāde ar "Pīlādžiša" vārdu ir pavisam savādāka, tā ieguvusi skaistu ietēpumu. Iestāde – tas ir mūsu lielais kolektīvs, un visam pāri mūsu skaistākā rota – 193 bērni," atzina M.Voika.

Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Inta Kaļva izteica prieku par saulaino laiku un skaistajām bērnu vadītāja ēkām. "Šodien visiem ir laba sajūta. Bērnu vadītājs ir jūsu otrās mājas. Daļa darbu izdarīta, vēl atlikušos darbus, piemēram, celiņa sakārtošanu, mēs izdarīsim. Lai netrūkst optimisma un sapratnes vienam pret otru!" vēlēja I.Kaļva.

Būvfirmas pārstāvis Sandis Brekte atzina, ka vispatīkamākie no objektiem, kuros strādā, ir izglītības iestādes. Tajos ir prieks ne tikai par padarīto darbu, bet arī par to, ka te gūst pirmās izglītības iemaņas topošie ārsti, skolotāji, inženieri, celtnieki un citu profesiju pārstāvji. "Paldies Balvu novada domei par doto iespēju realizēt projektu. Lai izdodas plāni un darbi arī turpmāk!" vēlēja S.Brekte.

Bērnu vadītāja ēkas atklāšanas pasākumā sirsnīgus vārdus teica un bija sarūpējusi saldu pārsteigumu balveniete, vecmamma Māriete Bērziņa. "Paldies šim brīnišķīgajam kolektīvam, ko vada Marija Voika. Lai vienmēr ir bērnu pulciņš, ko auklēt, lai ir, kam dot padomu! Pie jums esmu guvusi sirds siltumu un labestību. Man jau ir pieci mazbērni un ceru, ka būs vēl, ko vest uz šo bērnu vadītāju," teica M.Bērziņa.

A.Socka

Nākamajā
Adugunī

● 1,2 miljonu uzrēķins Latvijai
Birokrātijai vārti vēl plašāki

● Vidzemes pērle
Ciemojamies Smiltenes novadā

Pielaiko
parūkas.

6.lpp.

Dzejas
dienas ir
klāt.

5.lpp.

Skolu dzīve

Skolā un internātā jūtas kā mājās

Lielākai daļai skolēnu ierasts, ka pēc mācību stundām var doties uz mājām, kur gaida vecāki, kur savā istabā vai laukā var ļauties sev interesējošām un tikām nodarbēm.

Ir skolas, kur bērni pavada lielāko dienas daļu, kur pēc mācībām kopīgi atpūšas, trenējas, lasa grāmatas, spēlē spēles... Tikai brīvdienās aizbrauc pie vecākiem, lai pēc pāris dienām atgrieztos uz skolu, ko mīļi dēvē par savām mājām.

Pedagogi aizstāj vecākus

Tilžas internātpamatskolā šajā mācību gadā mācās 127 bērni. Uz Tilžu viņi atbraukuši gandrīz no visām Latvijas malām – Ventspils, Kandavas, Limbažiem, Valmieras, Staiceles, Valkas, Ķeguma, arī no Balviem un citām vietām. Balvu novada bērni uz mājām brauc gandrīz katrā nedēļas nogalē, bet citu novadu vai pilsētu – lielākoties tikai garajās pavasara, vasaras un rudens brīvdienās. Skolā mācās galvenokārt bērni no trūcīgām, maznodrošinātām un sociālā riska ģimenēm. Šiem bērniem, īpaši 31 bērnam bārenim, pedagogi dažkārt aizstāj vecākus, jo uzklausa, palīdz, iedrošina, vienkārši un sirsnīgi parunā. Astoņiem bērniem nav ne vecāku, ne aizbildņu, viņi skolas un internāta telpās pavada arī vasaras brīvdienas. Ierasts, ka bērni savas skolotājas sauc par mammām, apskauj un saka paldies. Atceras arī tad, kad izauguši lieli un ieguvuši izglītību.

Vakaros klausās pasakas

Internātā skolēni dzīvo 25 istabiņās, pēc mācību darba apmeklēt arī citas internāta telpas – trenāžieru zāli, datorklasi, atpūtas istabu, psiholoģes, šuvējas (bērni, piemēram, mācās piešūt pogas) un medmāsu kabinetus, veļas mazgājamo telpu u.c. Mājturības kabinetā, īpaši brīvdienās, skolēni (skolotāja uzraudzībā) pilnveido savas prasmes ēst gatavošanā. Ziemassvētku laikā, piemēram, mazie mācās cept piparkūkas. Ritos internātpamatskolas bērni ceļas plkst. 7.15, izslauka istabiņas, saklāj gultas, lai būtu patīkami atgriezties sakoptā vidē, paēd brokastis un dodas mācīties. Viņiem ir savi pienākumi un dienas režīms, kas jāievēro. Brīvkā var justies brīvdienās, lai gan skolotāji aprauga bērnus ik katru stundu. Tie skolēni, kuri nāk no ticīgām ģimenēm, svētdienās mēdz apmeklēt Tilžas Romas katoļu baznīcu. Mazākajiem bērniem vakaros kāds no vecākajiem brāļiem vai māsām, citreiz skolotājs lasa pasakas. "Prieks, ka bērni pieņem citu citu, palīdz iekļūties skolā un ir draudzīgi," saka direktores vietniece Ilona Dzene.

Būs advokāte, režisore, celtnieks...

Skolā sastaptie bērni par skolu runā ar izjūtu sirds mīļumu,

Internāta istabiņā. Jana Matuleviča (no kreisās) un Lana Briede dzīvo vienā istabiņā, kopīgi atpūšas un rod jaunas idejas.

jo te viņi jūtas vajadzīgi, gaidīti un mīlēti. 6.klases skolēns Rolands Eiduks stāsta, ka viņam ir daudz draugu, brīvajos brīžos labprāt apmeklē trenāžieru zāli un papildus mācās angļu valodu. "Nākotnē plānoju mācīties par celtnieku un braukt strādāt uz Angliju, tur strādā arī mans vecākais brālis," saka Rolands. Skolotāji viņu raksturo kā kārtīgu un ieturētu skolēnu, kurš ir laipns un nelieto necenzētus vārdus. Skolēna vecāki šobrīd dzīvo Igaunijā.

Aivis Nēverovskis arī mācās 6.klasē, viņš nāk no Valmieras. Skolas svētkos zēns saņēma atzinību par centīgu darbu, jo ir čakls un izpalīdzīgs. Ja nav darba skolas apkārtnes uzkopšanā, viņš dodas palīgā strādāt uz kurtuvi. Aivim interesē matemātika un sports, labprāt pavada laiku trenāžieru zālē un pie datoriem.

9.klases skolniece Jana Matuleviča ir bagāta ar idejām, ar prieku vada un organizē dažādus skolas pasākumus. "Man ļoti patīk dejot. Lai brīvajā laikā būtu ko darīt, izdomāju noorganizēt moderno deju nodarbības. Skolā, kurā mācos piekto gadu, man viss patīk. Atbraucot uz šejieni, pārņem sajūta, ka esmu mājās. Skolotājas ar mums runā kā mammas, dod padomus, pastāsta, kur dzīvē varēs izmantot gūtās zināšanas," stāsta jauniete. Nākotnē viņa vēlētos strādāt par advokāti.

Lana Briede atzīst, ka nevar iedomāties nākamo gadu, kad būs pabeigta Tilžas internātpamatskola, jo šeit viss pierasts un zināms. Jauniete daudz lasa grāmatas, skolā apguvusi teatrālo mākslu, kas noderēs nākamās profesijas izvēlē, jo viņa vēlētos kļūt par režisoru. "Tas nav vienveidīgs darbs. Toties man nesināks ēst gatavošana, protu vien izvārt makaronus," atklāj Lana.

Īsumā

Forums liek domāt un rīkoties

6.septembrī Izglītības un zinātnes ministrijā notika starpresoru forums "Latvijas administratīvo teritoriālo struktūru iesaistīšanās pieaugušo izglītības pārraudzībā un īstenošanā", kurā piedalījās arī Balvu Tālākizglītības un Cilvēkresursu centra vadītāja Maruta Castrova.

"Bija patīkami redzēt, ka forumā piedalījās ne tikai par pieaugušo izglītību atbildīgās ministriju amatpersonas un pieaugušo izglītības iestāžu vadītāji, bet arī pašvaldību vadītāji, nevalstiskās organizācijas un uzņēmēji," saka M.Castrova. Viņa pastāstīja, ka foruma dalībnieki diskutēja par teritoriālās un nozaru sadarbības jautājumiem pieaugušo izglītībā, kā arī to, ka svarīgi ir saprast, ka tieši pieaugušo izglītības sistēma jāattīsta nākamajā plānošanas periodā. Forumā atklāšanā Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas vadītājs Kristiāns Godiņš dalībniekus iepazīstināja ar ziņojumu par pašreizējo situāciju un priekšlikumiem tās uzlabošanai. Izglītības un zinātnes ministrijas Komunikācijas un dokumentu pārvaldības nodaļas vadītāja Dita Bukovska stāsta, ka laikā līdz 2014.gada martam plānoti seši starpresoru forumi par dažādām pieaugušo izglītības tēmām. IZM Izglītības departamenta direktora vietniece pedagogu un pieaugušo izglītības jomā Baiba Bašķere uzsvērusi, ka ministrija pašlaik pārņem aizvien lielāku lomu pieaugušo izglītības politikas veidošanā. IZM norit darbs pie dažādiem sistēmas uzlabojumiem un normatīvās bāzes sakārtošanas, lai "atdzīvīnātu pieaugušo izglītību", nodrošinot efektīvu sistēmu un valsts atbalstu. Uzlabotā sistēma būs vairāk plānveidīga, balstīta uz pētījumiem un tirgus izpēti. Domājot reģionālā kontekstā, IZM centīsies nodrošināt, lai cilvēkam, kurš vēlas iesaistīties pieaugušo izglītībā, tā būtu pieejama tuvāk viņa dzīves un darbavietai. "Līdzīgu mūžizglītības politiku jau esam ieviesuši, taču uzlabot izglītības kvalitāti un efektivitāti ir svarīgi vienmēr. Cilvēkiem jāskaidro, kāds ieguvums ir no kvalifikācijas celšanas, mums jāatbalsta darba devēju vēlme izglītot savus darbiniekus. Forumā bija iespēja uzzināt, kādas būs prioritārās jomas turpmākajos gados," stāsta M.Castrova.

Pēdīņas aizved uz klasi

Pirmajā skolas dienā, ierodoties savā mācību iestādē, skolēni dažkārt apmuls, jo mainīts klases kabinets un atrast to bez jautāšanas citiem ne vienmēr izdodas. Bērnpils vidusskolā, piemēram, šogad skolotāji izdomāja un realizēja jauku ideju – uz katru klases kabinetu skolēnus aizveda no papīra izgrieztās pēdīņas, uz kurām bija uzrakstīti klases nosaukumi.

Ienes zālē pirmklasniekus

Briežuciema pamatskolas 9.klases skolēni 2.septembrī svinīgi ienesa zālē nākamos pirmklasniekus. Jautru noskaņu svētkos radīja Karlsona un Pepijas Garzeķes ierašanās, kuri pārbaudīja skolēnu prasmi skaitīt un atrast paslēptās mantas, kā arī pasniedza dāvanas pirmklasniekiem un pirmsskolas grupiņas bērniem.

Aktuāli

Pirks skola, vecāki vai valsts?

Šogad vienam skolēnam mācību līdzekļu iegādei no valsts budžeta paredzēts tērēt aptuveni astoņus latus.

Mācību grāmatu un darba burtnīcu autori spriež, ka tas ir par maz, lai spētu īstenot pienācīgu mācību procesu. No otras puses, amatpersonas aicina skolēnu vecākus nepirkt mācību grāmatas un darba burtnīcas. Vai līdz ar to cietēji nebūs skolēni?

Izmaiņas mācību līdzekļu nodrošinājumā paredz neilgi pirms 1.septembra grozītais Izglītības likums, kura mērķis ir skaidri noteikt valsts, pašvaldības un vecāku atbildības sadalījumu mācību līdzekļu finansēšanā. Tomēr daudz skolotāju pedagogi, šķiet, šobrīd ir neziņā – vai lūgt pašvaldību un vecākus iesaistīties mācību līdzekļu iegādē, vai arī iztīkt ar esošajām grāmatām, kas vienā otrā skolā ir arī 15 - 17 gadus vecas. Tāpat rodas neskaidrības, runājot par darba burtnīcu iegādi. Izdevēji un autori pauž viedokli, ka bez saskaņošanas un līguma slēgšanas kopēt burtnīcas nedrīkst, jo tas ir autoritātes pārkāpums. Savukārt uzskaitīt

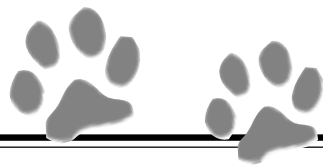
vecāki un skolēni atzīst, ka atsevišķas lapas no darba burtnīcas skolotājs solīja kopēt. Vēl kādā citā skolā pedagogs atzinis, ka darba burtnīca angļu valodā būs jāpērk vecākiem. Tomēr, kā lasāms presē, darba burtnīcas angļu valodā (visās klasēs), ētikā (1.-3.klasē) un sociālajās zinībās (1.-6.klasē) ir vienīgās, ko nodrošina no valsts līdzekļiem. Tās pielīdzināmas vai aizstāj mācību grāmatas un vecākiem nav jāpērk.

Rugāju novada Izglītības pārvaldes vadītāja Biruta Berkolde stāsta, ka novada skolās šobrīd vēl notiek jaunu mācību grāmatu iegāde (par valsts un pašvaldības līdzekļiem). Rugāju novada vidusskolā iegādātas visas nepieciešamās grāmatas, vienīgi angļu valodā uz katra sola ir tikai viena grāmata. Vēl nav iegādātas darba burtnīcas sociālajās zinībās. Risinājums – vecāki paši piedāvāja pirkt burtnīcas par saviem līdzekļiem. "Ja vecāki piekrit, skolas padome tiesīga lemt, ko pirkt," atzīst B.Berkolde. Abās novada skolās par vecāku naudu nopirktas dienasgrāmatas, ko pēc izmaiņām izglītības likumā it kā jānodrošina skolai, jo tās pielīdzināmas tādiem dokumentiem kā izglītojamā

personas lieta, klases žurnāls, liecība u.c. Arī Eglaines pamatskolā turpinās grāmatu iegāde. Piemēram, pie jaunām grāmatām latviešu valodā un literatūrā tiks 8.klases skolēni. Tas, ka dažkārt bērni mācās no vecām grāmatām, stāsta B.Berkolde, ir pašu skolotāju izvēle, jo tās bērniem ir saprotamākas un līdz ar to ir vieglāk apgūt mācību vielu.

Žiguru pamatskolas direktore Svetlana Romāne stāsta, ka arī viņu skolā dienasgrāmatas pasūtītas jau pavasarī un iegādātas par vecāku naudu. Savukārt darba burtnīcu iegādi atlikuši uz vēlāku laiku, jo šobrīd tam nav naudas. "Lai dod naudu, tad pirksim visu," saka direktore. Vecākiem nelūgs pirkt darba burtnīcas, bet, kad būs ieskaitīta nauda, saaicinās skolas padomi, lai viņi lemj, ko vajadzētu iegādāties. "Citādi vecāki zvanīs un sūdzēsies, kāpēc mums tas vajadzīgs?" jautā direktore.

Atgādinām: ja vecākiem rodas neskaidrības vai sūdzības par mācību līdzekļu iegādi, viņi var zvanīt (tāl. 67222504) vai rakstīt iesniegumu (ikvd@ikvd.gov.lv) uz Izglītības kvalitātes valsts dienestu.

Īsumā**Viesis redakcijā**

Neparasts ciemiņš. Kādu dienu mūsu laikraksta darbinieki ievēroja, ka redakcijā vēlas iekļūt kāds pavisam neparasts viesis. Apskatot tuvāk, tas izrādījās mazs sikspārnis. Cenšoties apjukušo dzīvnieku nogādāt drošībā, reklāmas daļas vadītāja Daina Dimitrijeva pārliecinājās, ka sikspārņi nav nekādi mīldzīvnieki un tiem ir asi zobi.

Re, kā!**Nežēlīgi mēdz būt arī spāņi**

Kā izrādās, pret suņiem nežēlīgi mēdz izturēties arī spāņi. Kā pastāstīja mūsu novadniece Mairita Lūse, kura dzīvo un strādā Spānijā, bieži vien mednieki šinī valstī pērk jaunus suņus katrai medību sezonai. Sezonai beidzoties, viņi tos pamet vai pakar. Šī iemesla dēļ Spānijas dzīvnieku patversmes ir pilnas ar medību suņiem, kurus pēc tam adoptē arī ārpus valsts robežām.

Foto - no personīgā arhīva

Brīvprātīgie jaunieši Spānijas dzīvnieku patversmē. Mairita pastāstīja, ka jaunieši šajā valstī labprāt dodas uz patversmēm, lai izvestu pastaigā to četrkājainos iemītniekus.

Svētki patiek arī suņiem

Foto - Z.Loģina

Es arī esmu balvenietis! Balvu pilsētas svētku apmeklētāju vidū bija arī četrkājainie balvenietis, kuri ar interesi vēroja svētku norisi. Kā, piemēram, šis cilvēka labākais draugs.

Vēstule**Cilvēki – esiet cilvēcīgi!**

Atšķirībā no civilizētajām Rietumu valstīm, kur klaiņojošu dzīvnieku problēma sen sakārtota, bet dzīvnieku patversmēs radīti dzīves apstākļi, kādi daudziem mūsu četrkājainajiem draugiem pat sapņos nav rādījušies, mūspusē joprojām nav iznikusi sen iesakņojusies pārliecība, ka suņi un kaķi ir zemākas radības, kuru dzīvības nekā nav vērtas. Tādēļ jo lielāks prieks, ka ne visi cilvēki zaudējuši spēju just līdzī vājam un bezpalīdzīgām radībām, tām, kuras likteņa varā pametuši citi.

Par to, ka mūspusē joprojām dzīvo arī līdzjūtīgi cilvēki, liecina vēstule, ko saņēmu no Viļakā dzīvojošās Birutas Narubinas. Viņa raksta: *“Kādu dienu, braucot uz Balviem, ieraudzīju ceļa malā skrejošu, novājējušu suni. Braucot atpakaļ, atkal viņu ieraudzīju. Bija skaidrs, ka tas ir bezpajumtnieks. Apstājos, izkāpu no mašīnas un iedevu izsalkušajam dzīvniekam barību, ko vedu saviem suņiem. Lielu izbrīnu piedzīvoju, kad mani izlamāja kundze no blakusesošās mājas – kāpēc es suni baroju?! Viņi, redz, nevar tikt vaļā no tā suņa.*

Aizbraucu ar smagu sirdi. Visu dienu prāts bija nemierā par suniņa likteni. Pievakarē neizturēju un kopā ar vedeklu un mazmeitu aizbraucām uz to vietu. Dzīvnieciņš it kā gaidīja mūs turpat uz vietas. Apēda barību, ko atvedām, mierīgi atļāva aplikt ap kaklu siksnīņu un paklausīgi iekāpa mašīnā. Visu ceļu kucīte sēdēja laimīga un klusa. Bija jūtams, cik viņa ir pateicīga par kontaktu ar cilvēku. Jā, šai kucītei paveicās – neskatoties uz to, ka pašiem ir pa diviem suņiem, atradām vietu arī viņai.

Rudenī, braucot no Žīguriem, vedekla atrada uz ceļa izmestu, apmēram pusotru mēnesi vecu kucēnu. Nav iespējams aprakstīt, kā viņš izskatījās – plika āda, izkritusi spalva, izspiedies mugurkauls un ribas, pēc izmēra - divu saliktu plaukstu resnumā, pilns ar ērcēm un blusām. Tagad viņš spīd un laistās un ir uzticīgs tikai saviem saimniekiem. Šim dzīvniekam arī paveicās. Bet cik vēl tādu nelaimīgu, atstumtu, novārgušu suņu dzīvo mums blakus un ar izmisuma pilnām acīm meklē savu saimnieku, kas parūpētos un samīļotu viņus?

Cilvēkam vajag ļoti daudz – naudu, mašīnu, datoru, Kanāriju salas. Bet dzīvniekam ir vajadzīgas tikai trīs lietas: barība, jumts virs galvas un labs saimnieks. Un cik gribat varat ienīst klaiņojošus dzīvniekus, bet tikai cilvēks ir vainīgs pie tā, ka tā notiek! Simtām reižu varēšu atkārtot, ka tās ir bezsmadzeņu būtnes, kas var nežēlīgi nogalināt, izmest ārā vai mežā un cietsirdīgi izrīkoties ar dzīvnieku! Mierina tikai tas, ka pienāks laiks un katrs saņems to, ko pelnījis!”

Biruta atzīst, ka ne reizi vien glābusi nelaimē nonākušus dzīvniekus, jo uzskata, ka cilvēkam jābūt cilvēcīgam. Viņas, kā arī radu un draugu mājās, pajauti savulaik atraduši gan mežā pamesti kaķēni, gan klaiņojoši, izbadējušies suņi. Biruta uzskata, ka cilvēkiem jebkuros apstākļos jā saglabā cilvēcība, jo tā ir tikai un vienīgi mūsu vaina, ka klaiņojoši dzīvnieki vispār pastāv. “Cilvēks, kurš ir nodzēries un viņam vairs nav māju, pats pie tā ir vainīgs, bet

Foto - A. Kirsanovs

Atkopusies. Kucīte, vārdā Zara, ko Biruta pirms dažām nedēļām atrada pamestu likteņa varā Silakroga apkaimē, jau paguvusi nedaudz atkopties un uzbaroties. “Kad atradu izkāmējušo kucīti, ilgi domāju, kur viņu izmitināt, jo pašai mājās jau bija divi suņi. Līdz atcerējos, ka māsas dēla mājā, kur agrāk arī dzīvoja suns, šobrīd ir tukša suņu būda. Esmu ļoti pateicīga māsas dēlam, ka viņš piekrita paņemt pie sevis Zaru,” par to, kā izveidojās kucītes liktenis, stāsta Biruta. Viņa atklāj, ka Zara ir ļoti inteligenta un pacietīga. “Kad lieku bļodā barību, viņa nemetas virsū ēdienam, bet pacietīgi nogaida, tad lēnām un kārtīgi to apēd.” Pa šo laiku suņu meitene kļuvusi par uzticamu mājas sargu, par ko viņas jaunie saimnieki ļoti priecājas.

Foto - A. Kirsanovs

Džina. Birutas vedeklas atrastais kucēns, kurš cilvēku nežēlības dēļ bija pārvērties par staigājošu skeletu, nu jau vairāk nekā mēnesi dzīvo Birutas dēla mājā. Otrs suns, aptuveni trīs gadus vecais Remis, jauno kaimiņieni pieņēma bez iebildumiem un tagad abi visur dodas kopā. “Remis sevi uzskata par Džinas audzētāvu,” smeļ Biruta. Tomēr bērībā piedzīvotā cilvēku nodevība atstājusi dziļas pēdas kucītes dvēselē. “Viņa atzīst tikai jaunus saimniekus, rej pat uz mani, kaut gan dzīvoju kaimiņos un bieži nāku ciemos,” stāsta Biruta.

dzīvnieks ne pie kā nav vainīgs. Viņa dzīve pilnībā atkarīga no cilvēka,” uzskata Biruta. Viņa aicina nebūt nežēlīgiem un, atbildot uz izbadējušā dzīvnieka žēlo skatienu, iedot viņam kaut vai maizes rīciņu, nevis iespert ar kāju. “Neviens no tā nabagāks nekļūs,” pārliecināta sievietē.

Lai gan pašai savulaik gadījušās nepatīkšanas, kad viņas suns iekodis cilvēkam, Biruta bez ierunām atzīst, ka pati vien bijusi vainīga, jo par visiem četrkājainā drauga pārkāpumiem atbildīgs viņa saimnieks. Sieviete ir pārliecināta, ka par dzīvnieku pamešanu likteņa varā pēc

iespējas stingrāk jā sodā saimnieki. Diemžēl viņus atrast nav viegli. Situācija neglābs arī obligāta suņu čipēšana, jo laukos to tāpat darīs tikai retais. “Tāpēc pēc iespējas vairāk jāierīko dzīvnieku patversmes,” uzskata Biruta. Tāpat saimniekiem vajadzētu savus dzīvniekus sterilizēt vai lietot speciālas zāles, lai izvairītos no nevēlamas grūtniecības, jo, kā liecina Birutas pieredze, visbiežāk no mājām izmet tieši kucītes. “Savām kucītēm divas reizes gadā iešpicēju zāles, un nav nekādu problēmu,” kā vienu no variantiem min sievietē.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Dzejas dienas

Iedvesmo daba un mīlestība

Septembris ik gadu nāk ar Dzejas dienām, par kurām skaisti pateikusi literāte Inese Zandere: "Dzejas dienas ir rudenīgas, saulainas dienas ar asterēm un dzejoļiem. Dzeja top no cilvēku dzīves un tās notikumiem. Dzeju nevar tāpat vien izgudrot. Dzeju nevar dabūt par brīvu, neatdodot preti savas dzīves laika..." Dzejas dienas ienāk arī mūsu mājās, dabavietās, sirdīs. Jo ir septembris. Ir rudens.

Balvu novada svētkos uz skatu laukuma pie ezera ievēroju jaunieti baltā tērpā ar gaišziliem auskariem - tā bija JOLANTA SAULEVIČA. Viņa savus dzejoļus lasīja tik iedvesmojoši, ka atcerējos vien dažas vārsmas par vēju, mākoņiem, mīlestību. Kas ir šī jaunie, kurai tā mirdz acis, kurai vārdi raisās paši no sevis un plūst pie klausītājiem kā upes ūdeņi? Izrādās, Jolantas Saulevičas pirmais dzejolis uzrakstīts 2007. gadā, bet nu to jau ir krietna kaudzīte, turklāt viņa ar pārliecību saka, ka pienāks laiks arī grāmatai. "Būs, būs man grāmata! Vismaz savas dvēseles apmierinājumam," stingri saka jaunie. Viņai ir 24 gadi, stingrs raksturs, jestra dzīves enerģija, pārliecība par saviem vārdiem, tāpēc nevar neticēt. Jolanta dzimusi Balvos, dzīvojusi Viķsnā, taču skolā gājusi Mazsalacā un dzīvojusi pie tantes. Vēlāk satikusi labus skolotājus Valmieras vakara maiņu vidusskolā, mazliet pastrādājusi Valmierā, taču vēlāk devusies atpakaļ uz Balviem. "Mums ir skaists māju nosaukums "Rozītes", kas atrodas Sprogu ciemā pie Sprogu ezera, un man ir pat idejas, ko šeit darīt. Esmu satikusi savu puisi un vēlos palikt šeit!" saka Jolanta. Viņa piebilst, ka daudz guvusi pusgadā, kuru kā darba meklētāja pavadījusi Balvu Mākslas skolā. "Ļoti jauki cilvēki, patikama attieksme - tur es iemācījos daudzas labas lietas, pilnveidoju sevi," atceras jaunie. Vēl viņa turpinājusi apgūt aktiermeistarību Vairas Resnes jauniesu studijā. Jolantas interešu loks ir plašs, jo paralēli visām aktivitātēm viņa Šķilbēnu un Baltinavas kolektīvos gājusi medībās dzinējos ar draugu suni - taksiti. Darbojusies "Jauno žurnālistu skolā" laikrakstā "Vaduguns", vadījusi pasākumu Balvu Valsts ģimnāzijā. Pagājušajā gadā Jolantai izjuka attiecības ar iepriekšējo draugu un viņa zaudēja līdzsvara izjūtu dzīvē, taču šo gadu viņa sauc par labu mācību stundu. Nu Jolanta studē pirmajā kursā Rīgas Pedagoģijas un vadošās augstskolas Alūksnes filiālē darba aizsardzību, veido jaunas attiecības un atkal raksta dzeju. Kā visiem, pirmie dzejoļi arī Jolantai rakstīti pirmās mīlestības iespaidā jau vidusskolas gados. "Man gribējās kaut kur likt savas domas un es tās uzrakstīju uz baltas lapas, nedomājot, ka tā būs dzeja. Dzīvoju laukos, man nebija draugu, nebija iespējas sevi izpaust, jo pēc būtības esmu sabiedriska būtne," atceras Jolanta. Viņa literatūras skolotāja mudinājusi lasīt dzeju, un Jolanta piedalījies daudzos pasākumos, bet pie sevis domājusi, ka dzīvībai gribētu, lai arī viņas dzeju kāds tā skaisti lasītu. Rakstot dienasgrāmatu, Jolanta atklājusi, ka vārdi virknējas paši no sevis. Tiesa, divus gadus dvēsele klusējusi,

Foto - no personīgā arhīva

Jolanta Sauleviča pārdomu mirklī. Viņa raksta sajūtu dzeju - par vēju, laiku un mīlestību, iedvesmojas no dabas un cilvēkiem. "Vislabākās domas man dzimst laukos - dabā. Bet, braucot vienai ar mašīnu, man jāpieslēž ceļa malā un dzejolis jāpieraksta, lai *nepazūd*," saka Jolanta. Šodien Borisovā būs pirmais lasījums viņas jaunajam dzejolim "Kailā sievietē".

vārdi bija pazuduši, bet nu tie nāk pie Jolantas ar jaunu spēku. "Man pašlaik pietrūkst laika apsēties, padomāt un rakstīt. Jūtu, ka iekšā kaut kas plosās un ārdās, jūtu, ka ir jāraksta," atklāj Jolanta. Viņa uzrakstījusi vārdus Viķsnas pagasta himnai, taču vēl nezina, vai tieši viņas darbs ir izvēlēts. Dzejoļi iesniegti arī topošajai literātu grāmatai pie izdevējas Ilonas Vitolas. Viņa lasījusi vietējo dzejnieku Māra Lāpāna darbus, arī ārsta Andra Tjuniša dzeju, un atzīt, ka tie lasīti ar lielu iedvesmu. "Es domāju, - ak, Dievs, cilvēks ņem un izdod grāmatu neatkarīgi no amata. Es zinu, ka es arī to izdarīšu. Varbūt tas nenotiks nākamgad, bet grāmata man būs!" ar pārliecību saka J. Sauleviča. Vēl viens viņas hobijs ir fotomāksla, tās izzināšana. "Tā kā esmu Čūskas gada Dvēnis, man ir divas dabas, un es tā arī dzīvoju. Kad es fotografējos, esmu cita Jolanta, varu parādīt citas sava rakstura šķautnes. Tā arī ir viena no baudām - man patīk būt interesantai sev, savam vīrietim un sabiedrībai," uzskata J. Sauleviča.

Kailā sievietē

Lietus apģērba viņas ķermeņi
kārdinošā lāšu mežģinē.

Vējš matas ārdīja kā tikko
plautu siena vālu.

Zāles stiebri sitās gar kājām,
taču skrējienā tos nevarēja just.

Ātrie soļi kailo augumu veda
Gar purva malu kā aklo
suns pavada.

Atdūrusies pret sveču liesmu
nomaļa meža namā,
tā apstājas un raustīti sāk elpot,
it kā līdz šim nebūtu to darījusi.

Spēcīgas virieša rokas melnā uzsvārcī
Atvēra durvis.

Kailais augums manāmi apreiba no siltuma,
kas to negaidīti apkļāva.

Virieša acu skatiens nebija pārsteigts,
drīzāk piekalts augumam,
kas kails un kārdinošs drebēja viņa priekšā.

Aiz durvīm daba turpināja dzīvot,
vējš aizskrēja lietu ganīt,
tālumā suns riebigi gaudoja...

Vien nakts noskatījās divu augumu spēlē.

Tava teritorija

mans miers aizbēdzis mākoņos
virs tavas galvas svētdienu izbauda.

azarts uzbāzies vējam
tavā pagalmā muļķi spēlē.

ilgas paņēmušas aiz rokas
tavu vienaldzību pilsētā pastaigājas.

domas nakts melnumā
vijolišu smarža tev nes.

skatiens lietu sagūstījis
valsi dejo tavā priekšnamā

atmiņas sadraudzējušās ar sauleszaķiem
glezno uz tavas mājas sienas.

mīlestība balsi pielusinājusi
katru vakaru "arlabunakti" tev novēl.

Kā cilvēki

Laime ir aprobežots sauklis,
ko ļaudis izmanto sevis tiksmīnāšanai.

Arī sauklim - bēdas - var piemēklēt
īpašības, kas atļauj apsvērt citu
iespēju krāšņumu...

Bēdas ar Laimi dažreiz kopā pastaigājas,
rudens apgleznotā ielejā,
gluži kā cilvēks ar cilvēku.

un interesantākais ir tas, ka tiem abiem ir kas kopīgs...

J. SAULEVIČA

Īsumā

Lepojas ar dzimto pusi un "Ausmas zemi"

Ciemojoties pie Keišu ģimenes Baltinavā, rakstnieks Pēteris Keišs ar lepnumu rāda enciklopēdisko izdevumu skolēniem "Ausmas zeme", kas pie viņa atceļojusi no izdevniecības. "Es lepojos, ka varu lasīt par savas puses cilvēkiem, ka arī mans vārds ir enciklopēdijā," prieku par izdevumu pauž P. Keišs. Grāmatu veidojuši gados un garā jauni pētnieki, kuri kopā strādājuši Rēzeknes Augstskolā. Izdevumu var izmantot valodas un literatūras, kultūrvēstures un vēstures, sociālo zinību u.c. mācību stundās. "Ausmas zemē" stāstīts par 15 Latgales pilsētām un 19 novadiem. Katrai pilsētai un novadam dota informācija par iedzīvotāju skaitu, etnisko sastāvu, nozīmīgākajiem kultūrvēstures un dabas objektiem. Daudz informācijas ir arī par Balvu, Baltinavas, Viļakas un Rugāju novadiem, to dabas objektiem, izglītības un kultūras iestādēm, festivāliem un citiem pasākumiem, ievērojamiem kultūrvēstures pieminekļiem. Vārdnīca pieejama arī Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Ziedo grāmatas akcijai "Tautas grāmatu plaukts"

Līdz 1. novembrim turpinās akcija "Tautas grāmatu plaukts", kad ikviens no mums var nest vienu mīļāko grāmatu uz savām bibliotēkām un dāvināt Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, kuras titullapā jāieraksta veltījums vai personisks stāsts. Tas nekas, ka jūsu grāmata ir nobružāta no lasīšanas - ja jūs domājat, ka to lasīs pēc 10, 50 vai 100 gadiem, droši rakstiet veltījumu un dāviniet Latvijas Nacionālajai bibliotēkai. Galvenais, lai grāmata ir stāsts par to, kas nav izlasāms enciklopēdijās, zinātniskajos pētījumos vai rakstos. Par ikdienu, nejaušībām, sajūtām vai uzskatiem. Par to, kas citādi nogrimtu laika plūdumā. Jūsu grāmata kopā ar vairākiem desmitiem tūkstošu citu iedzīvotāju dāvinātu grāmatu nonāks un tiks glabāta Gaismas pils stikla sienā piecu stāvu augstumā. Grāmata var būt jebkāda valodā, tās vecumam nav nozīmes, ierakstam jābūt titullapā. Ja ir jautājumi, var rakstīt: pr@lnb.lv. Katrs, kurš ziedos grāmatu, kā apliecinājumu par dalību akcijā saņems īpašu grāmatzīmi. Balvu Centrālās bibliotēkas direktore savu vēstījumu ierakstījusi Mikeļa Bukša "Latgaļu Atmūdā" - grāmata, kas viņai ir īpaši nozīmīga.

Aicina pieteikties Grāmatu draugu ķēdei

Interneta pieejas punktā Balvu Centrālajā bibliotēkā izlikta informācija, kas aicina pieteikties Grāmatu draugu ķēdei. Ko tas nozīmē? "Rīga 2014" komanda kā centrālo Eiropas kultūras galvaspilsētas atklāšanas notikumu izsludina tautas līdzdalības akciju - Grāmatu draugu ķēdi. Gads, kurā Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, iesāksies ar Gaismas pils atvēršanu apmeklētājiem. 2014. gada 18. janvārī no pulksten 12 līdz 18, pārvietojot grāmatas no rokas rokā no vecās bibliotēkas ēkas uz jauno, ikviens varēs justies līdzdalīgs grāmatu pārceļošanā uz jaunajam telpām. Grāmatu ceļš šķērsos Daugavu, simboliski apliecinot tās fundamentālās vērtības, kas daudzu paaudžu garumā veidojušas mūsu tautas kultūras gēnu un ko glabā grāmatas. Tā būs vēl nebijusi akcija, kas piesaistīs arī starptautisku uzmanību, tomēr vissvarīgākā tā būs mums pašiem. Piesakoties šajā vēsturiskajā akcijā, vari palīdzēt grāmatām nokļūt to jaunajās mājās un reizē piedalīties kultūras galvaspilsētas gada veidošanā un gūt gandarījumu par šādu tautas kultūras gara apliecinājumu. Reģistrēšanās Grāmatu draugu ķēdei ir sākusies. Lai tai piešķirtos, jāielogojas vai jāreģistrējas "Rīga 2014" portālā.

Gatavojas bibliotēku novadpētniecības konferencei

Divas dienas, 18. un 19. septembrī, Balvu Centrālajā bibliotēkā notiks bibliotēku novadpētniecības konference "Lokālās kultūras vērtības nacionālās identitātes stiprināšanai". Konferences gaitā runās par tādām tēmām kā latgaliešu valoda, tās loma, nozīme un funkcija mūsdienās, par lokālās vēstures pētniecību, novadpētniecības aktualitātēm, Latgales reģiona publisko bibliotēku digitālajām kolekcijām, to veidošanu un izmantošanu un citiem jautājumiem. Diskusijas laikā dalībnieki runās par novadpētniecības darbu bibliotēkās. Noslēdzot pirmo konferences dienu, dalībnieki dosies izbraukumos uz Viļakas pilsētu, Briežuciema pagastu un Lazdukalna pagastu.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

un ar smaidu

Foto - M.Sprudzāne

Parūku veikaliņā. Pārdevējs Nikolajs priecājas, ka viņa veikaliņu labprāt apmeklē gan jaunietes, gan arī gados vecākas kundzes, lai pielaiktu sev iepatikušos parūku vai šinjonu.

Foto - M.Sprudzāne

Izteismīga modele. Gunai piestāvētu gari mati gaišā tonī.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - M.Sprudzāne

Pārvērtības. Gunai dabīgi ir tumši brūni, gari mati, kurus viņa nokrāsējusi melnus. Jaunietei piestāv arī šī pusgari melno matu parūka.

Foto - M.Sprudzāne

Sev par prieku. Silvijas kundze priekšroku dod gaišu tona matiem, tāpēc viņa izvēlējās sev pielaikt gaišu parūku un jutās tajā pārliecinoši.

Brīvbrīdi sagatavoja M.Sprudzāne

CILVĒK ZIŅAS

Ciemiņus sagaidīs ar ziedu paklāju

Radošajai Tilžas vidusskolas Vectilžas filiāles vadītājai un vizuālās mākslas skolotājai Elitai Čirkai radās ideja kopā ar kolēģiem un skolēniem izveidot ziedu paklāju upes veidā, mazliet dažādojot pirms laika skolā radušos tradīciju, kad katru rudenī bērni, katras klases kolektīvs atsevišķi, veidoja rudens ziedu, dabas vai dārza bagātību kompozīcijas. Elitas priekšlikumu uzņēmuši ar negaidītu atsaucību, trešdien pirmsskolas grupiņas bērni, skolēni, skolotāji un darbinieki skolā ieradās ar ziediem. "Esmu ļoti pateicīga bērnu vecākiem, bērniem, skolotājiem un darbiniekiem par izrādīto atsaucību," teic idejas autore E.Čirka.

Ar lielu entuziasmu pie darba ķērās visjaunākie bērni, ar neaprauktāmu prieku cenšoties pareizi nolikt savu puķīti kopīgajā ziedu paklājā. Skaistā dekora veidotāju pusē bija arī dabas spēki, jo, pateicoties burvīgajam laikam, ziedi, ko sagādāja skolēni, skolotāji un citi skolas darbinieki, bija ļoti daudzveidīgi un daudzkrāsaini.

Lepojoties ar krāšņo ziedu upi, kas demonstrē Latvijas rudens ziedu daudzveidību un latviešu radošo garu, skolas kolektīvs sagaidīja ciemiņus no Zviedrijas, kuri mācību iestādē viesojās ceturtdien.

Iepazīst Viļakas vēsturi

Foto - no personīgā arhīva

Izbaudot pēdējās vasaras dienas, 27.augustā šķilbēnu sociālās aprūpes mājas iemītnieki kopā ar darbiniekiem devās sen gaidītajā ekskursijā pa Viļakas novadu. Pirmais pieturas punkts bija Viļakas muzejs, kur ciemiņus sagaidīja ekskursijas gide Marija Boldāne. Viņa izrādīja muzeju, bīskapa Kazimira Duļbīnska piemiņas istabu, telpu, kurā novietoti Viļakas novada darbariki un sadzīves priekšmeti, gleznu izstādi, naudas zīmes, skolu piederumus un daudz ko citu. Daži apmeklētāji muzeja fotogrāfijās atpazīna savus radus un pat sevi.

Vēlāk ekskursanti devās uz atjaunoto klosteri, kur izveidots Kultūras un radošo industriju centrs. Klosters apmeklējums uzjundīja daudz atmiņu, jo daži sociālās aprūpes mājas iemītnieki šajā ēkā kādreiz skatījušies filmas, citi lūguši Dievu klostera pastāvēšanas laikā.

Dienas gaitā ekskursanti apskatīja arī citas Viļakas skaistākās un interesantākās vietas, kā arī akmeņdārzu "Ezerličos", Tilžas pagastā.

NEDĒĻAS CITĀTS

"Nevar saprast, ko ir grūtāk sameklēt – dzives jēgu, lielo milu vai *skočam* "sākumu"!

(No portāla "draugiem.lv")

Redakcija atvaidina visiem, kurus "Cilvēkziņas" aizvainojušas vai aizvainos

Jaundzimušie

Cer, ka nākamā būs meita. 31.augustā pulksten 11.14 piedzima puika. Svars – 3,260kg, garums 52cm. Puisēna mammai Ievai Pukai no Alūksnes šis ir pirmais bērniņš. Jaunā māmiņa stāsta, ka vienmēr gribējusi, lai pirmais piedzimst puika: “Cerams, nākamā būs māsiņa. Tad brālis būs tas, kurš vajadzības gadījumā varēs aizstāvēt māsu. Kāds varbūt brīnās, ka es dažas dienas pēc dzemdībām jau esmu gatava otram bērniņam, taču tā ir. Nenoliegšu, dzemdības nebija vieglas, taču tāda eņģeļiša dēļ varēju paciesties,” stāsta Ieva. Vēl pirms mazuļa nākšanas pasaulē Ieva ar dēliņa tēti Konstantīnu Markovu izdomāja trīs vārda variantus. Mums patika vārdi Deniss, Kalvis un Nauris, no kuriem izvēlējamies pēdējo. “Puikam bija jādzimst ap 16.septembri, bet viņš nolēma mūs pārsteigt. Labi, ka iepriekšējās dienas vakarā, kā zinādama, saliku somas, ko ņemt līdzī uz slimnīcu, citādi stress būtu vēl lielāks. Interesanti, ka puika piedzima pēdējā augusta dienā. Kad paaugsties un sāks skolas gaitas, varēsim svinēt divas dienas pēc kārtas – 31. augustā dzimšanas dienu, bet nākamajā dienā – pirmo skolas dienu,” prāto jaunā māmiņa.

Spēja vienoties tikai par vārdu Daniels. 5.septembrī pulksten 16.22 piedzima puika. Svars – 3,400kg, garums 56cm. Puisēna mammai Kristīnei Rodinai no Baltinavas novada šis ir pirmais bērniņš. “Grūtniecības sākumā ļoti gribēju meitiņu, bet tad vairākas reizes sapņi redzēju, ka man būs puika. Kad aizgāju uz ultrasonogrāfijas pārbaudi, daktare apliecināja, ka būšu pareizi nosapņojusi, jo gaidīju dēliņu,” stāsta Kristīne. Tiklīdz bija zināms gaidāmā mazuļa dzimums, topošā māmiņa ar draugu ķērās pie piemērotākā vārda varianta meklējumiem. Kristīne atzīst, ka šis uzdevums prasīja ne mazums pūļu, jo vārdi, kas patika viņai, nebija pa prātam topošajam tētim. “Sākumā izvēlējamies vārdus Markuss un Matīss, bet vienīgais vārda variants, par kuru spējam ar draugu vienoties, bija Daniels. Tā savu puiku arī nosaucām,” skaidro jaunā māmiņa. Mediķu noliktais dzemdību datums bija 1.septembris, bet Daniels nāca pasaulē piecas dienas vēlāk. „Neizjutu nekādu satraukumu, ka 1.septembris pagāja, bet puika vēl nedomāja dzimt. Dzemdības bija vieglas un ātras - tādas varētu novēlēt ikvienai topošajai māmiņai,” teic Kristīne.

Deivida un Rovena vietā izvēlējās Denisu. 30.augustā pulksten 21.48 piedzima puika. Svars – 2,610kg, garums 51cm. Puisēna mamma Marija Terentjeva no Kupravas pagasta stāsta, ka šis ir viņas pirmais bērniņš. “Grūtniecības sākumā biju simtprocentīgi pārliecināta, ka gaidu meitiņu, jo šķita, ka intuīcija mani nepievil. Taču viss sagriezās kājām gaisā, kad otrajā ultrasonogrāfijas pārbaudē man paziņoja, ka gaidāmais mazulis būs puika. Nu nekas – bebis vien ir. Galvenais, lai tikai būtu vesels,” stāsta Marija. Kad bērniņa dzimums bija zināms, atlika izvēlēties piemērotāko vārda variantu. Sākumā Marija ar draugu izlēma, ka puiku varētu saukt par Deividu vai Rovenu, taču, kad viņš piedzima, domas mainījās. “Kad dēliņu pirmoreiz kārtīgi aplūkoju, sapratu, ka vislabāk viņam piestāvēs vārds Deniss. Tā viņu arī nosaucām,” skaidro Marija. Jaunā māmiņa stāsta, ka puika ar nākšanu pasaulē krietni vien pasteidzies, jo mediķu noliktais dzemdību laiks bija ap 22.septembri. “Redz, puika gribēja ātrāk tikt pie mamma. Tagad tikai jāatgūst svars un dūšīgi jāēd, lai ātrāk varam doties mājās,” saka jaunā māmiņa.

Augusts un septembris - jubileju mēnesis. 31.augustā pulksten 13.47 piedzima puika. Svars – 2,740kg, garums 53cm. Puisēna mammai Evitai Lepikai no Alūksnes šis ir pirmais bērniņš. “To, ka manam bērnam būs divi vārdi, zināju jau kopš bērnības,” teic jaunā māmiņa, kura ar vīru Agri savu pirmdzimto nosaukusi par Kārli Alvi. “Pirmo dēliņa vārdu izdomājām kopā ar vīru, bet otro lieliku es pati. Vēl pat neesam apskatījuši, kuros datumos Kārli un Alvji svin vārdiņsvētkus, bet zinām, ka tad, kad dēls paaugsties, viņš pats izlems, kurš vārds viņam tuvāks. Iespējams, svinēs abas vārdadienas,” stāsta Evita. Jaunā māmiņa teic, ka augusts un septembris tuvākajā ģimenes lokā ir jubilejām bagāts mēnesis – Evitas brālim dzimšanas diena 23.augustā, nākamajā dienā jubileju svin vīrs, vīramātei un dēlam dzimšanas diena - 31.augustā, bet 1.septembrī vārda un dzimšanas diena Evitas mammai. “Nu tik varēsim svinēt – tas patiešām būs saspringts laiks,” saka alūksniete Evita Lepika.

Būtu meitiņa, sauktu par Sindu.

7.septembrī pulksten 10.35 ģimenes dzemdībās piedzima puika. Svars – 3,810kg, garums 56cm. Puisēna vecākiem Anītai Bartkevičai un Sandim Balanam no Apes šis ir pirmais bērniņš. Jaunie vecāki stāsta, ka jau pašā grūtniecības sākumā izdomāja vārdus gan puikam, gan meitenei. “Mums bija vienalga, kāds būs mazuļa dzimums, ka tikai brēkulis mājās,” saka Sandis. Izrādās, jaundzimušais pie vārda Adriāns ticis, pateicoties raidījumam “900 sekundes”, kurā titros parādījās, ka todien vārdadienu svin Adriāns. “Mums šis vārds iepatikās, tādēļ citu variantu pat neizskatījām. Savukārt, ja piedzimtu meitiņa, viņu sauktu par Sindu,” skaidro jaunie vecāki. Jautāti par saistību ar Balviem, jaunieši atklāj, ka tādas nav, ja vienīgi fakts, ka Sanda brālim pirms vairāk nekā gada Balvu slimnīcā piedzima meita. “Interesanta sagādīšanās, bet arī viņš ar sievu uzturējās šajā pat palātā,” stāsta Sandis. Jaunie vecāki teic, ka dēls piedzima nevis mediķu noliktajā datumā - 6.septembrī, bet dienu vēlāk: “Viņš izvēlējās smukāku datumu.”

Vēl dzimuši:

18.augustā pulksten 3.16 piedzima meitenīte. Svars – 3,740kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Gunta Romka dzīvo Balvos.

18.augustā pulksten 9.47 piedzima meitenīte. Svars – 3,340kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Elīna Garā dzīvo Rugāju pagastā.

19.augustā pulksten 14.06 piedzima meitenīte. Svars – 2,950kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Līva Irkle dzīvo Trapenes pagastā.

20.augustā pulksten 13.55 piedzima puika. Svars – 4,650kg, garums 56cm. Puisēna mamma Santa Rožkalne dzīvo Alūksnē.

28.augustā pulksten 14.00 piedzima puika. Svars – 3,890kg, garums 58cm. Puisēna mamma Iveta Tiljone dzīvo Alūksnē.

29.augustā pulksten 9.30 piedzima puika. Svars – 3,420kg, garums 58cm. Puisēna mamma Karīna Ziņģe dzīvo Veclaicenes pagastā.

29.augustā pulksten 17.56 piedzima puika. Svars – 3,930kg, garums 55cm. Puisēna mamma Ilzīte Dokāne dzīvo Balvos.

31.augustā pulksten 8.43 piedzima puika. Svars – 3,520kg, garums 54cm. Puisēna mamma Baiba Mintāle dzīvo Gulbenē.

3.septembrī pulksten 3.20 piedzima puika. Svars – 4,210kg, garums 61cm. Puisēna mamma Santa Melnstrade dzīvo Balvos.

3.septembrī pulksten 16.54 piedzima meitenīte. Svars – 3,940kg, garums 58cm. Meitenītes mamma Solvīta Bernāne dzīvo Lazdukalna pagastā.

Informē VID

VID savlaikus informēs nodokļu maksātājus par iekļaušanu audita plānā

Lai pilnveidotu sadarbību ar nodokļu maksātājiem un veicinātu godprātīgu un brīvprātīgu nodokļu saistību izpildi, Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) šī gada septembrī sāks informēt nodokļu audita plānā iekļautos nodokļu maksātājus par šo faktu, vēl neuzsākot pašu audita procesu. Nodokļu maksātājam, saņemot VID informatīvo vēstuli par plānoto auditu, tiek sniegta iespēja brīvprātīgi un savlaikus novērst nepilnības grāmatvedības uzskaitē un tādējādi, iespējams, pat izvairīties no nodokļu kontroles pasākumiem.

VID ģenerāldirektora p.i. Ināra Pētersone: “Esam iestāde, kura vērsta uz konstruktīvu sadarbību ar nodokļu maksātājiem, un mūsu mērķis ir sasniegt augstu nodokļu saistību brīvprātīgas izpildes līmeni. Tādēļ esam uzsākuši jaunu iniciatīvu – nodokļu maksātāju informēšanu par plānotajiem nodokļu auditiem vēl pirms paša audita uzsākšanas. Tādējādi mēs nevis uzreiz vēršam pret nodokļu maksātāju nodokļu kontroles pasākumus un sodām par pārkāpumiem, bet gan vispirms sniedzam viņam iespēju pašam laikus novērst nepilnības savā grāmatvedībā, kas, iespējams, radušās neuzmanības vai nezināšanas dēļ.”

Turpmāk tie nodokļu maksātāji – gan fiziskas, gan juridiskas personas, kuri ir iekļauti attiecīgā mēneša nodokļu audita plānā, vēstules veidā tiks informēti, ka, ņemot vērā VID rīcībā esošo riska informāciju, tuvākajā laikā (ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc vēstules nosūtīšanas) nodokļu maksātājam plānots uzsākt nodokļu auditu. Šai vēstulei būs informatīvs raksturs un tās galvenais mērķis – aicināt nodokļu maksātāju uz savlaicīgu grāmatvedības uzskaites sakārtošanu, nepilnību novēršanu un brīvprātīgu nodokļu saistību izpildi, tādējādi ekonomējot gan nodokļu maksātāja, gan valsts resursus.

Tāpat VID aicinās nodokļu maksātāju savlaikus pārskatīt grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus nodokļu audita veikšanai, kā arī izmantot likumā “Par nodokļiem un nodevām” noteiktās nodokļu maksātāja tiesības^[1], nepieciešamības gadījumā iesniedzot nodokļu administrācijai nodokļu deklarāciju labojumus vai precizējumus, un papildus aprēķinātās nodokļu summas iemaksāt budžetā.

Šādas informatīvās vēstules netiks sūtītas gadījumos, kad paredzēts veikt neplānotos nodokļu auditus saistībā ar nodokļu pārmaksas atmaksas pamatotības izvērtēšanu.

Arī turpmāk nodokļu maksātājs, attiecībā uz kuru jau pieņemts lēmums par audita uzsākšanu, ne vēlāk kā 10 darbdienu pirms tā uzsākšanas tiks par to informēts, nosūtot šo lēmumu^[2]. Lēmumā būs ietverta informācija par plānoto nodokļu auditu: nodokļu audita uzsākšanas diena, audita termiņš, pārbaudāmie nodokļu veidi un taksācijas periodi. Saņemot minēto lēmumu par audita uzsākšanu, līdz lēmumā norādītajam audita uzsākšanas datumam nodokļu maksātājam ir tiesības iesniegt nodokļu administrācijai deklarācijas precizējumu vai iesniegumu ar lūgumu labot muitas deklarāciju^[3].

VID cer, ka minētais jauninājums veicinās brīvprātīgu nodokļu nomaksu un sniegs papildu stimulu pārskatīt nodokļu aprēķināšanas pareizību un atsevišķos gadījumos izvairīties no nodokļu audita uzsākšanas nepieciešamības.

VID Sabiedrisko attiecību daļa

Notikums

Tiek pie mikrofona un pauž savu viedokli

Balvu pensionāru biedrība, lai arī nelielā skaitā un klātesot Baltinavas novada pārstāvei, pagājušo sestdien, 7.septembrī, piedalījās Latvijas pensionāru akcijā “Par pensionāru tiesībām”.

Akcija pulcēja aptuveni divus tūkstošus vecāka gadagājuma cilvēku – pensionāru, kuri pauda neapmierinātību ar pensiju indeksācijas jautājumiem. Uz mītiņu bija ieradušies pensionāri no daudzām Latvijas pilsētām un novadiem. Akcijas dalībnieku plakāti vēstīja, ka Eiropā dzīvojošajiem pensionāriem pienākas arī Eiropas cienīgas pensijas, cienīga dzīve vecumdienās, bet ne knapināšanās, nespēja apmaksāt medicīnas aprūpes pakalpojumus, nemaz nerunājot par iespēju ceļot, kā to dara pensionāri citās valstīs. Latvijas Pensionāru federācijas vadītājs Andris Siliņš pierakstīja rindā pie mikrofona un deva vārdu arī Baltinavas novada iedzīvotājam, pensionētajai skolotājai Venerandai Andžānei, kura šim notikumam bija rūpīgi gatavojusies, jo viņas sāpe skar daudzus pensionārus.

“Uzstājos ar ceturto kārtas numuru un savā uzrunā vispirms sveicu visus Latvijas cilvēkus, kuri šajā dienā bija ar mums,” teic V.Andžāne. Uzrunājot uz mītiņu atnākušos pensionārus, viņa pastāstīja par savu pieredzi, ar kādu nācies saskarties. “Kad cilvēks ir vesels, visiem ir labi, bet, tiklīdz viņš saslimst, atbalstu no valdības puses var negaidīt. Diemžēl esam nonākuši tiktāl, ka pēc skolās nostrādātajiem 40 gadiem es nevaru atļauties apmaksāt operāciju, kas man tik ļoti nepieciešama. Runāju arī par to, ka vēl pirms diviem gadiem ikviens pensionārs varēja pieteikties uz jebkuru sanatoriju, ko tagad nevar. Mēs esam tauta, kas nekad nav karojusi ar naidu. Arī pensionāru mītiņā stāvējām un dziedājām. Uzrunu noslēdzu ar pašas uzrakstītu īpašu lūgšanu, par ko saņēmu mītiņa dalībnieku aplausus. Kopumā šo akciju vērtēju kā izdevušos, jo tās nebija tikai tukšas runas – pensionāri stāstīja par savām problēmām un pasākuma izskaņā pieņēma rezolūciju,” tās dienas iespaidos dalās V.Andžāne.

Mūspuses pensionārus mītiņā pārstāvēja arī balveniete Zinaida Andrejeva, kura atzīst, ka visus atnākušos satrauca viens

Foto - no personīgā arhīva

Mītiņā arī mūsējie. Veneranda Andžāne (priekšplānā) pirms mītiņa bija satraukta, kā ar savām slimajām kājām nostāvēs, tāpēc paņēma līdz krēslu, kas lieti noderēja. Viņa arī uzrunāja pasākuma dalībniekus, stāstot par to, kas sāp, kas aktuāls visiem gados vecākiem cilvēkiem – par veselību. Kopā ar Venerandu bija arī balveniete, pensionāre Zinaida Andrejeva (pirmā no labās).

un tas pats jautājums – kā celt Latvijas pensionāru labklājību: “Cilvēki, kuri strādājuši visu mūžu, pelnījuši nodrošinātas vecumdienas un cilvēka cienīgu dzīvi.” Atbildi uz jautājumu, vai un kad pensionāri saņems cilvēka cienīgu pensiju, mītiņa dalībnieki nesaņēma arī no labklājības ministres Ilzes Viņķeles. “Viņa izteica domu, ka pielikums būs, taču kad un kā tas notiks, palika miglā tīts. Pensionāri viņu pavadīja ar svilpieniem un skaļiem izsaučiem,” stāsta Z.Andrejeva. Viņa uzskata, ka šādi mītiņi ir jāriko, taču arī pašiem pensionāriem savu problēmu risināšanā būtu jāiesaistās aktīvāk. “Bieži vien ir tā, ka daudz runājam un gaužamies, taču, kad pienāk laiks kaut ko darīt, kļūstam kūtri. To pieļaut nevajag, ir jāpastāv par sevi un savām tiesībām,” uzskata pensionāre.

S.Karavoičika

Atceries! Pagājuši jau deviņi abonēšanas mēneši!

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni!?

15.septembris. ‘Čika’ laika ķibelītes iespējamas līdz pulksten 15.05. Bet lai tās Tevi nebaida sākt ko jaunu. Laba diena, lai saliedētu ģimeni, savienotu jaunās paaudzes maksimalismu un enerģiju ar vecās paaudzes tradīcijām un prātīgumu.

16.septembris. Sen nav bijusi ‘čika’ diena?! No plkst. 11.19 līdz 24.00 Tu to izbaudīsi. Visvairāk problēmu var sagādāt dažāda tehnika un ierīces. Tāpēc savu darbu šodien centies saplānot tā, lai *fors mažora* gadījumā dažas stundas varētu iztikt arī bez datora, auto vai pat elektrības. Ja šinī riņķa dancī aizmirsīsi paēst pusdienas, nekās, badošanās šodien neskādēs. Galvenais – lieto daudz šķidrums!

17.septembris. Slinkā otrdienā. “Urrā!” kliegt varēs slīņķi, tā ka droši tiem pievienojies vismaz šodien. Tāpēc, ka Tavu centību neviens nenovērtēs, arī darba rezultāti būs nepamanāmi. Tad kāda jēga censties, tāpat augstāk par savu pēcpusi šodien neuzlēksi.

18.septembris. Turpinās vakardienas melnā josla. Tāpēc nesāc neko jaunu, negāz kalnus! Labāk pusdienās aizskrien uz skaistumkopšanas salonu. Visām kosmētiskām procedūrām šodien būs pārsteidzošs jaunības un svaiguma efekts. Droši palutini sevi!

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī www.vaduguns.lv, tālr. 29365609

Veiksmes prognoze

Nakts			Diena		
S 14.09	Skaidrs	+12	Apmācies, neliels lietus	+17	
Sv 15.09	Mazmākoņains	+13	Apmācies	+17	
P 16.09	Mākoņains	+12	Mākoņains	+18	
O 17.09	Apmācies, lietus	+12	Apmācies, lietus	+15	

